

ארץ שמתכַפֶּתרת

חמישה שירים

מגרמנית: אהוד אלכסנדר אבנר

יאן וגנר הוא משורר, מתרגם ומסאי. הוא נולד בהמבורג בשנת 1971 וחי בברלין. עד כה ראו אור שבעה קובצי שירה פרי עטו ושני ספרי מסות. וגנר מרבה לתרגם שירה בת־זמננו מאנגלית לגרמנית, ועם המשוררים שתרגם מיצירותיהם נמנים סיימון ארמיטאז', ג'יימס טייט וצ'רלס סימיק. ב־2015 הוענק לו פרס יריד הספרים בלייפציג וב־2017 פרס ביכנר, היוקרתי שבפרסי הספרות בגרמניה.

ב־2016 כינס וגנר מבחר מקיף משיריו בספר "דיוקן עצמי עם נחיל דבורים". חמשת השירים המובאים כאן לקוחים כולם מספר זה – ואף על פי שאינם מבחר מייצג, דומה שבכל זאת יש בהם כדי לשרטט שרטוט גס של אחדים ממאפייני שירתו, שירה שצורות מסורתיות וחרוז חופשי, Dinggedichte ("שירי דברים" נוסח רילקה), הייקו ובלוז דְרִים בה בכפיפה אחת.

בלוז באַגוסט

לקווין יאנג

כְּמָה רִיק אוֹגוסט, הַחֲדָרִים מְלֵאִים
שְׁעוֹנִים הַמְפַּגְרִים כָּלֵם:
כְּמָה רִיק אוֹגוסט.
הָרוּחַ בָּא בְּחֵלוֹנֵי וּמְמִישׁ
עֲצִיץ, מְצִיץ – דְּמָמָה כָּל – וְנֶעְלָם.

מָה רְחוֹק אוֹגוסט, מְפָרֵשׁ כָּחַל
שְׁבִשְׁמִים עוֹד אֶתְמוֹל מָשֵׁל:
מָה רְחוֹק אוֹגוסט.
וְצִפְיָה שְׁמֵתֵבַת הַדָּאָר
יִפְרַח מְכַתֵּב, יוֹנָה מְבִשְׁרֵת: יִבְשָׁה.

מָה שָׁחַר אוֹגוסט, פְּנִים עוֹמְדוֹת עַל
מְשֹׁמֵר הַמְכַתֵּבָה וְהֵן לֹוִן לָבֵן:
מָה שָׁחַר אוֹגוסט.
וּבְחוּצוֹת הַלֵּילָה מְבַרִיחוֹת
הַמוֹנִיּוֹת אֶת מְטִילֵי־זֶהָבֵן.

מדוזה

עֵין בַּת־בְּלִי־שֶׁבַע,
בְּרִיָּה פְּשׁוּטָה שְׁבִפְשׁוּטוֹת –
מֵאִית אַחַת בְּלֶבֶד מְבַדִּילָה בִּינָה וּבֵין
כָּל הָאוֹפֵף אוֹתָהּ.

הוֹסִיפִי וְהִבְקִיעִי
אֶל מְצוֹלוֹת אֵין־חֶקֶר: עֲדִשָׁה קְמוּרָה
שְׁלֹטְשׁוּהָ זְרָמֵי יָם וּמְשַׁבְּרֵיו; זְכוּכִית
שְׁאֵת הָאוֹקֵינוֹס מְגַדֶּלֶת.

תנור יפני בצפון

ליאן קולוויץ*

.9
חבילות חציר
צורות לגלילים. ארץ
שמתכפתרת.	.5
בעד הגדרות
בצד הדרך: תרועת
זהב הלפתית.***	.1
קריאת תנגול
מסמיקה שמי שחר: פי
התנור נפער.
.10
אנפה בליניד –
זיק שריון שהניחו
ידי סמוראי.	.6
גולשים תמיד על
מגלשי בבואתם:
רצי-המים.***	.2
זרעים בשדה –
קפיצים. שמש קוטמת
את פתיל כחל הכפור.
.11
אזוי-הבר
מפחמים אפק. אפר
שעף דרומה.	.7
שדות חטה פורשים
את הים על הארץ.
טרקטור טובע.	.3
פרחים על פרחים:
פרפרים הצונחים על
כרי האחו.
.12
קפואה ונקשה
הארץ. פסיעותינו
חותם בשלג.	.8
משב קל בבוא
סתו די בו ללבנות את
פרי ורדי-הבר.	.4
אגם בירק-
עמק. אפוס-דפניות**
שנשכח מלב.

* יאן קולוויץ הוא קדר-אומן החי בצפון גרמניה. עיקר פרסומו בא לו משימושו באנגמה – תנור יפני מסורתי לשרפת כלי-חרס.
** דפניות – סוג של סרטנים זעירים.
*** לפתית – צמח בר בעל פרחים צהובים.
**** רצי-מים – סוג של פשפשים החיים על פני המים. רגליהם משמשות לחתירה.

אדם שהולך ברגל מיד מעורר את חשד הבריות.

בתי העץ כחלים ואפרים,
מתחממים בשמש.
סוללת צרצרים נסורה מתמתן

ושמים שרק את עצמם לשוק ידעו.
הנה מרחפים להם עלי שלכת ראשונים
וצונחים כגילי ספריה שאי-שם עולה באש.

בעוד שבועות אחדים, ואולי ימים,
יבוא החרף ויטיח את סופות שלגיו
בזוגיות הללו הדקות מן הדקות.

בצפון הימות הגדולות משתרעות,
והרוח עוברת ושטה עד צילה.

מסבאות בעיירה נידחת

מאחורי הדלפק שמול הדלת
תמונה ממסגרת של קבוצת הפדורגל:
גבורים מחיכים – את המסמרים המחלידים
שבגב חלצותיהם אין פניהם מסגירות.